

DİNLEME-KONUŞMA DERSİNE İLİŞKİN ÖĞRETİM ELEMANLARI VE ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİ (ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ YDYO ÖRNEĞİ)

Canay KARCI AKTAŞ*

Kerim GÜNDOĞDU**

Geliş Tarihi: Kasım, 2017

Kabul Tarihi: Şubat, 2018

Öz

Bu araştırmanın amacı Adnan Menderes Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulunun dinleme-konuşma öğretim programını incelemektir. Nitel araştırma yaklaşımına dayalı çalışmada öğretim elemanı, öğrenci görüşleri ve önerileri yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler tipolojik analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Çalışmaya 12 öğrenci ve 8 öğretim elemanı katılmıştır. Çalışma kapsamında araştırmanın yapıldığı programa ilişkin okulumuzdaki mevcut durum analiz edilerek dersin hedefleri, içeriği, eğitim durumları ve değerlendirme boyutlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Sonuç olarak dersin yer aldığı programa ait konuşma hedeflerine ulaşamadığını, içeriğin bölümle ilgili olması gerektiği, görsel materyallerin kullanılması gerektiği, öğrencilerin pasif rol oynadığı kitap ağırlıklı etkinliklerin yer aldığı, öğrencilerin aktif katılım gösterecekleri etkinliklerin kullanılması gerekliliği ve değerlendirmede konuşma becerisinin ölçülmesine yer verilmediği görülmektedir. Çalışmada bu bulgulara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Dinleme-Konuşma Dersi, İngilizce Hazırlık, Okutman ve Öğrenci Görüşleri.

THE VIEWS OF INSTRUCTORS AND STUDENTS WITH REGARD TO LISTENING-SPEAKING COURSE (A CASE OF ADNAN MENDERES UNIVERSITY SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES)

Abstract

The purpose of this research is to evaluate listening-speaking course at Adnan Menderes University, School of Foreign Language. In this qualitative research, opinions and suggestions of teachers and students were collected through semi-structured interviews. The obtained data were analyzed by typological analysis technique. The study included 12 students and 8 instructors. Study includes the results of current state of four focus dimensions- aims, content, teaching- learning situation and assessment of the course. Results showed that the aim of speaking course could not be reached, the content of the course had to include academic subjects, the necessity of using visuals in class. In the study, the role of students was passive; however, the students and instructors claimed that the students should be actively

* Okt.; Adnan Menderes Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, ckarci@adu.edu.tr

** Prof. Dr.; Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, gundogduk@gmail.com.

involved in class activities. Measurement process didn't include speaking exams. Suggestions were made in the study for these findings.

Keywords: Listening-Speaking course, English Preparation, Views of Instructors and Students.

1. Giriş

İçinde bulunduğumuz çağ bilgi çağıdır. Küreselleşmenin gereği olarak çağı yakalamak, çağdaş olabilmek, hızla değişen ve gelişen dünyamızda teknolojik, ekonomik ve kültürel alanlarda diğer ülkelerle iletişimi sağlayabilmek amacıyla yabancı dil öğrenmek gereklilik hâline gelmiştir. Dünya üzerinde birçok dilin bulunmasına karşın İngilizce bir dünya dili olmuştur. Bunun nedeni Crystal'a (1997) göre İngilizceyi konuşanların sayısının fazla olması değildir. İngilizcenin uluslararası bir dil hâline gelmesi aslında Britanya İmparatorluğu'nun dilsel mirası ve Amerika'nın İngilizce konuşan süper güç olarak ortaya çıkması, ayrıca teknolojik ve endüstriyel açıdan da bir güç olarak var olmasıyla gerçekleşmiştir.

Ülkemizde cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte, bilimin çağdaş değerlerin, uygar dünyanın temeli kabul edilmesi, eğitimin bu doğrultuda düzenlenmesini gerekli kılmıştır. Bu anlayış, Türkçe yanında yabancı dil öğretiminin de önemsenmesini gerektirmiştir çünkü bir yandan çağdaş bilimdeki gelişmeleri izlemek, bunları özümsemek, araştırma yapmak; öte yandan ülkemizdeki bilimsel etkinlikleri dış dünyaya yansıtmak için yabancı dil vazgeçilmez bir araçtır. Açıkçası, ülkemizde yabancı dil öğretimi, çağdaşlaşma, uygarlaşma çabalarının bir zorunluluğu olarak ortaya çıkmış ve gelişmiştir (Şahbaz ve Çınar, 2008). Günümüzde İngilizcenin hâkimiyeti tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de devam etmektedir. Çünkü ülkemizdeki gençler, devlet okullarından mezun olduktan sonra nitelikli bir mesleğe sahip olmak istediklerinde karşılıklarına en az bir yabancı dil-İngilizce ortak konuşulan dil olduğu için-bilme zorunluluğu çıkmaktadır (Mirici, 2001).

Günümüzde ilkokuldan yükseköğrenime kadar İngilizce öğrenimi yer almaktadır (Gömleksiz ve Özkaya, 2012). Eğitimin en üst kademesi olan üniversitelerde İngilizce eğitimi, tamamen İngilizce eğitimi veren, belli bir ölçüde İngilizce eğitimi veren, yalnızca belli bölümlerinde İngilizce eğitimi veren ve isteğe bağlı İngilizce eğitimi veren bölümler olmak üzere farklılık göstermektedir. Kısacası, her ne kadar verdikleri İngilizce eğitiminin yoğunluğu, ölçüsü ve şekli farklılık gösterse de, her üniversitenin verdiği belli bir İngilizce eğitimi bulunmaktadır. Üniversitelerde verilen bu İngilizce eğitiminin temelini öğrencilerin fakültelerine başlamadan önce belli bir süreyle devam ettikleri yabancı diller yüksekokullarının verdikleri temel İngilizce eğitimi oluşturmaktadır (Emekçi, 2003).

Yabancı diller yüksekokullarında verilen İngilizce eğitimi; üniversitedeki diğer bölümlerde verilen ve devamı niteliğinde olan İngilizce eğitime, İngilizce eğitim veren

bölümlerdeki genel eğitime veya üniversitenin bölümlerinde İngilizce eğitimi verilmiyorsa, bireylerin daha sonraki eğitim ve / veya iş hayatlarına temel oluşturmayı hedeflemektedir. Bu yönleriyle de, yabancı diller yüksekokullarında verilen temel İngilizce eğitimi büyük önem arz eder (Gömleksiz ve Özkaya, 2012). Yabancı diller yüksekokullarının ortak misyonlarında dilin dört becerisini etkili bir şekilde kullanabilmek yer almaktadır (Hazırlık sınıfları programları). Özellikle dinleme ve konuşma becerileri dil öğrenmenin temelini oluşturmaktadır (MEB, 2007). İnsanın kazandığı ilk beceri dinleme becerisidir. Doğumdan önce başlayan, ailede gelişen, okulda devam eden ve hayatın pek çok alanında kullanılan dinleme becerisi, bir bakıma sesleri okuma ve anlamlandırma (Emiroğlu, 2013). Konuşma, dinleme becerisinden sonra edinilen ve iletişimin diğer önemli becerisidir. Yabancı dil öğretiminde hedeflerden birisi, öğrencilerin hedef dili anlaşılır şekilde konuşabilmesidir (MEB, 2007). İngilizce eğitiminde önem arz eden bu iki beceri düşünüldüğünde, bunlardan dinleme ‘alıcı beceriler’ den biri olarak ele alınırken, konuşma da ‘üretici beceriler’ den biri olarak bilinmektedir (Barın, 1997). Her bir becerinin yeri ve öneminin büyük olmasına ve iletişimde önemli yer tutmasına karşın, dilin temeldeki kullanımı ve iletişimdeki yeri göz önünde bulundurulduğunda, dinleme ve konuşma becerilerinin öğrenilmesine önem verilmelidir. Hem dinleme hem de konuşma birbirini izleyen süreçler olması nedeniyle önem açısından birbirinden üstün değildir (NCLRC, 2004). Yılmaz (2005) tarafından yapılan bir araştırmada da, İngilizce öğrenim ve öğretimi planlamasında iletişimsel gereksinimlerin –konuşma ve dinlemenin– dikkate alınması gerekliliği ortaya konmuştur.

İngilizce dinleme-konuşma becerileri önemli görüldüğü için birçok üniversitenin hazırlık sınıflarında ayrı bir ders olarak okutulmaktadır. Adnan Menderes Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunda da dinleme-konuşma becerileri ayrı bir ders olarak okutulmaktadır. Dinleme-konuşma dersi öğretim programı hazırlanırken kurumsal beklentiler, fiziki koşullar, öğretim elemanının beklentileri dikkate alınmaktadır. Bu durumlar üzerinde fazlaca durulurken önemli olan bir bakış açısının göz ardı edildiği anlaşılmaktadır: öğretim elemanlarının ve öğrencilerin görüşleri. Öğretim elemanları ile birlikte uygulamanın merkezinde olan öğrencilerin görüşleri de büyük bir önem arz etmektedir. Öğretim elemanları ve öğrencileri tarafından uygulanmakta olan programlarda yer alan hedef, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme boyutlarındaki bazı aksamalar ve eksiklikleri belirlenerek bu boyutların gözden geçirilme olanağı tanınmaktadır (Vural, 2004).

Bu araştırmada, dinleme-konuşma öğretim programı okutman ve öğrencilerin görüşleri doğrultusunda eğitim programında yer alan hedef, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme boyutları incelenmiştir. Araştırma ile toplanacak verilerin özellikle Adnan Menderes

Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunda uygulanan dinleme-konuşma öğretim programına dönüt sağlaması, programla ilgili eksikliklerin belirlenmesi ve bu dersle ilgili yeni programlar geliştirilmesine katkıda bulunması beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, Adnan Menderes Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunda öğrencilere verilen Dinleme-Konuşma dersi öğretim programını öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri doğrultusunda incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda belirlenen alt amaçlar şunlardır:

- 1) Dinleme-konuşma dersi hedefleri, içeriği, eğitim durumları ve değerlendirme boyutlarının mevcut durumu nedir?
- 2) Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinin hedefleri, içerik, materyaller, eğitim durumları ve değerlendirme boyutlarına ilişkin görüşleri nasıldır?
- 3) Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinin hedeflerine, içerik, materyalleri, eğitim durumları ve değerlendirme boyutlarına ilişkin önerileri nelerdir?

3. Yöntem

Araştırma, nitel bir durum çalışması olarak planlanmış ve yürütülmüştür. Durum çalışmaları, “nasıl” ve “niçin” sorularını temel almakta, araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinliğine incelemesine olanak verdiğiinden (Yıldırım ve Şimşek, 2016) dolayı durum çalışması olarak yapılan bu çalışmada, öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerine bağlı olarak var olan program değerlendirilmiştir.

3.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, Adnan Menderes Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunda görev yapan 8 öğretim elemanı ve İngilizce hazırlık öğrenimi gören 12 öğrenciden oluşmaktadır. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının ve öğrencilerin belirlenmesinde, amaçlı örnekleme yollarından ölçüt örneklemeden yararlanılmıştır. Ölçüt örneklemede, araştırmacı tarafından daha önceden belirlenen ölçütlere sahip anlatıcılar yer almaktadır (Hatch, 2002). Bu çalışmada 2013- 2014 eğitim öğretim yılı bahar döneminde dinleme-konuşma dersi veren öğretim elemanları ve dinleme-konuşma dersini alan dört yıllık mühendislik ve turizm İngilizce hazırlık sınıfı öğrencileri çalışma grubunu oluşturmuştur.

3.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmaya ilişkin veriler, araştırmacı tarafından öğrenci ve öğretim elemanları için paralel formlarda ve yarı yapılandırılmış olarak hazırlanan ‘Dinleme-Konuşma Öğretim Elemanı Ders Değerlendirme Görüşme Formu’ ve ‘Dinleme-Konuşma Öğrenci Ders Değerlendirme Görüşme Formu’ aracılığı ile toplanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Briggs, görüşmenin en çok kullanılan veri toplama aracı olduğunu savunmuş ve bireylerin deneyimleri, tutumları, görüşleri, şikâyetleri, duyguları ve inançları hakkında bilgi toplamada etkili bir yöntem olduğunu belirtmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Görüşmeler, örnekleme oluşturan öğretim elemanları ile odalarında ve öğrenciler ile dersliklerde yapılmıştır. Her bir görüşme ortalama 20 dakika sürmüştür. Yapılan görüşmeler sırasında öğretim elemanları ve öğrenciler herhangi bir elektronik kayıt cihazı kullanımına izin vermemişler, bu nedenle de kayıtlar kalem kâğıtla yapılmıştır.

Araştırmada görüşmelerle elde edilen verilerin analizinde, nitel veri analizi tekniklerinden tipolojik analiz kullanılmıştır (Hatch, 2002). Analiz sırasında her bir alt amaçla ilişkili olarak görüşme soruları birer tema / boyut biçiminde ele alınmıştır. Her bir temanın içindeki anlam birimleri ortaya konmuş ve bu anlam birimleri aracılığıyla da kuramsal açıklamalara dayandırılarak çikarsamalar yapılmıştır.

Katılımcılar için öğretim elemanları kodlamaları A1-A8 şeklinde ve öğrenciler için B1-B12 şeklinde kodlar kullanılmıştır. LeComte ve Goetz (1982; Akt, Yıldırım ve Şimşek, 2016) nitel araştırmada güvenilirliği artırmak için toplanan verilerin öncelikle betimsel bir yaklaşımla doğrudan sunulmasını, araştırmacının gözlem, görüşme ve dokümanlar yoluyla elde ettiği verileri herhangi bir yorum katmadan okuyucuya sunmasını ve yorumlarını daha sonraya bırakmasını önermektedir. Bu araştırmada görüşmelerden elde edilen bulgular, herhangi bir yoruma yer vermeden ayrı başlıklar hâlinde, sık sık doğrudan alıntılara yer verilerek güvenilirliğin artırılmasına çalışılmıştır.

4. Bulgular

Adnan Menderes Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunun dinleme-konuşma öğretim programına ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan araştırmadan elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur. Bulguların verilmesi sırasında mevcut durum, öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri ve önerileri sırasına uyulmuştur.

4.1. Dinleme-Konuşma Dersinin Hedeflerine Yönelik Bulgular

Öğrencilerle dinleme konuşma dersi hedeflerine yönelik olarak yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Dinleme-Konuşma Dersinin Hedeflerine Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri

	Öğretim Elemanı	Öğrenci
Mevcut Hedefler	Sesleri ayırt etme Dinleme ve anlama Eleştirel düşünme Topluluk içinde konuşma Fikirlerini ifade etme Kelime bilgisi	Telaffuz Akıcı konuşma Dinleme ve anlama Doğru konuşma
Hedeflere İlişkin Görüşler	Dinleme hedeflerine ulaşıldı. Konuşma hedeflerine ulaşamadı	Dinleme hedeflerine ulaşıldı. Konuşma hedeflerine ulaşamadı.
Hedeflere Yönelik Öneriler	Beceri derslerine ağırlık verilmeli Hedefler ulaşılabilir düzeyde olmalı.	Konuşma hedeflerine ağırlık verilmeli. Dinleme hedefleri yeterli.

Dinleme-konuşma dersinin hedefleri öğretim elemanları tarafından “sesleri ayırt etme”, “dinleme ve anlama”, “eleştirel düşünme”, “topluluk içinde konuşma”, “fikirlerini ifade etme” ve “kelime bilgisi” olarak ifade edilirken bu dersi alan öğrenciler dersin hedeflerini “telaffuz”, “akıcı konuşma”, “doğru konuşma” ve “dinleme ve anlama” olarak belirtmişlerdir. Öğretim elemanları ve öğrencilerin dinleme hedeflerine genel olarak ulaşıldığı ve konuşma hedeflerine çoğunlukla ulaşamadığı yanıtları birbirine paraleldir. Öğretim elemanları hedeflere yönelik önerilerinde ise beceri derslerine yeterince önem verilmesi ve hedeflerin ulaşılabilir seviyede olması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrenciler ise dinleme hedeflerinin yeterli olduğu ancak konuşma hedeflerine önem verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinin hedeflerine ulaşılıp ulaşılmadığına ilişkin görüşleri şu şekildedir:

A1: İyi sınıflarda hedeflere ulaşıyor, ancak girdiğim diğer sınıfların hiçbirinde konuşma hedeflerine ulaşamadı. Öğrenci konuşmak değil, dinlemek istiyor.

A2: Hedeflerin bir kısmı gerçekleştirilemedi özellikle konuşmaya ilişkin olanları. Dinleme hedefleri çoğunlukla gerçekleştiriliyor.

B3: Dinleme-anlama hedefleri yetersizdi. Konuşma hedefleri gerçekleşmedi. Konuşamıyoruz.

B5: Konuşma dersinde arkadaşlar konuşmaya katılmıyor. Çok öğrenci olmaması şevkimizi kırıyor. Devam zorunluluğu olsa, herkes derse katılsa böyle olmaz.

Dinleme ve konuşma öğretim programında yer alan hedeflere ulaşmada farklı etkenler sonucunda sıkıntı yaşandığı söylenilebilir. Bunlar hedeflerin yetersizliği, sınıflardaki öğrenci sayısının azlığıdır. Dinleme becerisinin hedefleri gerçekleştirilirken konuşma becerisine yönelik hedeflerin gerçekleştirilememesinin nedeni olarak öğrencilerin üretici becerilere özellikle konuşmaya istekli olmamaları söylenebilir.

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinin hedeflerine ilişkin önerileri aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

A1: Öğrenci beceri derslerine önem vermiyor. Beceri derslerine ağırlık verilmeli. Dersler sadece gramer ve kelime bilgisinden mi oluşuyor?

A8: Hedefler öğrencinin seviyesinin üstünde. Hangi öğrenciyi hedefliyoruz, ne yapıyoruz.

B3: Konuşmaya daha fazla ağırlık verilmeli. Hatalı konuşuruz ama öğreniriz konuşmayı.

B10: Dinleme hedefleri yeterli. Aktif konuşma ağırlıklı olmalı hedefler.

Dinleme-konuşma öğretim programının hedeflerine ilişkin öneriler doğrultusunda beceri derslerine ağırlık verilmesi gerektiği, özellikle konuşma becerisi üzerinde fazlaca durulması gerektiği söylenebilir. Ayrıca hedeflerin öğrencilerin ulaşabileceği zorlukta olması, öğrenci profilinin çok üzerinde olmaması gerektiği söylenebilir.

4.2. Dinleme-Konuşma Dersinin İçeriğine Yönelik Bulgular

Tablo 2: Dinleme-Konuşma Dersinin Konularına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri

	Öğretim Elemanı	Öğrenci
<i>Mevcut Konular</i>	Farklı olmayan Akademik olmayan	Akademik olmayan
<i>Konulara İlişkin Görüşler</i>	İlgi çekici Gerçek hayattan Seviyenin üstünde	Yararsız Kelimeleri ağır Bazıları dikkat çekici
<i>Konulara Yönelik Öneriler</i>	Kelimelere daha fazla vurgu yapılmalı. Seviyeye uygun olmalı. Alt seviye kitaptan başlamalı	Güncel, ilgi çekici olmalı. Seviyemize uygun olmalı. Farklı branşlara uygun olmalı.

Öğretim elemanları ve öğrencilerin dersin içeriğinin ne olduğuna ortak yanıtları akademik olmayan konuların yer aldığı yönündedir. Konular hakkındaki öğretim elemanı görüşleri “ilgi çekici”, “gerçek hayattan” ancak “seviyenin üstünde” konuların yer aldığı şeklindedir. Öğrenciler ise konuların “yararsız” ve “kelimelerinin ağır” olduğunu ancak bazılarının “dikkat çekici” olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarının konulara yönelik görüşleri “kelimelere daha fazla vurgu yapılması”, “kitabın seviyesinin uygun olması” hatta “1. dönemde bu dersin konularının bir alt seviyeden başlatılması” gerektiği yönündedir.

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinin konularına ilişkin görüşleri şu şekildedir:

A1: Konular ilginç. Dikkat çekici ancak üst seviyelere uygun konular.

A3: Gerçek hayattan, otantik konular yer alıyor. Farklı kültürlerden ilgi çekici konular görüyoruz.

B6: Kelimeler ağır. Bir yararı olmadı bence dersin. Akademik konular olmalıydı.

B5: Seviyemize uygun, eğlenceli konular olmalı. Spor, internet, oyunlar gibi.

Dinleme-konuşma öğretim programının konularına ilişkin okutman ve öğrenci görüşleri olumludur. Bunun sonucunda okutman ve öğrencilerin konulardan genel olarak memnun olduğu ifade edilebilir.

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinin konularına ilişkin önerileri aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

A7: Öğrencilerin seviyesine ağır geliyor konular. Kitap 1.dönemde alt seviyeyle başlamalı. 2. dönemde de bir üst seviye kitap okutulmalı. Öğrenciye ağır geliyor bir üst seviyeden başlamak.

A2: Kelimelere daha fazla vurgu yapılmalı. Mesela ben Brainstorming, wordweb yaptırım kelimeleri, kalıpları öğrensinler diye.

B5: Seviyemize uygun, eğlenceli konular olmalı.

B12: Güncel, ilgi çekici konular olmalı.

Dinleme-konuşma öğretim programının konularına ilişkin öneriler doğrultusunda konuların seviyeye uygun, daha eğlenceli olması gerektiği anlaşılmaktadır.

Tablo 3: Dinleme-Konuşma Dersinin Materyallerine Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri

	Öğretim Elemanı	Öğrenci
Mevcut Materyaller	CD Kitap	Kitap CD
Materyallere İlişkin Görüşler	Seviyenin üstünde Sıkıcı	Seviyenin üstünde Görsel materyaller yok CD anlaşılır
Materyallere Yönelik Öneriler	Kitabın seviyesi öğrenciye uygun olmalı Başka materyaller de kullanılmalı	Kitabın seviyesi öğrenciye uygun olmalı Görsel materyaller de kullanılmalı CD anlaşılır olmalı

Öğretim elemanları ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinde kullanılan materyallerin neler olduğu, materyallere yönelik görüşleri ve önerileri sorulmuştur. Dinleme- konuşma dersinde kullanılan materyallerin kitaptan ve CD'den oluştuğu anlaşılmaktadır. Öğretim elemanları kitabın öğrenci seviyesinin üstünde olduğu bu nedenle bazıları tarafından sıkıcı olduğu ifade edilmiştir. Öğrenciler tarafından ise kitabın yoğun, zor, seviyelerinin üstünde olduğu, derste dinlenen CD'nin ise anlaşılması zor olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca görsel materyallerin eksikliğinden söz edilmiştir. Öğretim elemanlarının ders materyallerine yönelik önerilerine bakıldığında, kitabın seviyesinin öğrencilere uygun olması ve ek materyaller kullanılması gerektiği görülmektedir. Öğrencilerin önerileri ise seviyelerine uygun kitabın olması, görsel ağırlıklı materyaller kullanılması ve CD'nin anlaşılır olması gerektiği yönündedir.

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinde kullanılan materyallere ilişkin görüşleri şu şekildedir:

Dinleme- konuşma öğretim programı öğretiminde kitap ve CD gibi geleneksel materyallerin kullanıldığı, bunların yetersiz ve sıkıcı olduğu anlaşılmaktadır.

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinde kullanılan materyallere ilişkin önerileri aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

Okutman ve öğrencilerin ders materyallerine ilişkin önerileri doğrultusunda ek materyallerin kullanılması ve seviyeye uygun kitaplar olması gerektiği söylenilebilir.

4.3. Dinleme-Konuşma Dersinin Eğitim Durumuna Yönelik Bulgular

Tablo 4: Dinleme-Konuşma Dersinin Etkinliklerine/alıştırmalarına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri

	Öğretim Elemanı	Öğrenci
Mevcut Etkinlikler	Röl yapma Video izlettirme kitaptaki alıştırmalar	Kitaptaki alıştırmalar Dinleme etkinlikleri
Etkinliklere İlişkin Görüşler	Çeşitlilik yok	Çeşitlilik yok
Etkinliklere Yönelik Öneriler	İnternet kullanımı olmalı Konuşmayı teşvik edici olmalı Kitabın paket programı kullanılmalı Ek materyal olmalı.	Oyunlar ve eğlenceli etkinlikler olmalı. Konuşturucu etkinlikler olmalı. Drama gibi derse katan etkinlikler olmalı.

Öğretim elemanları ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersindeki etkinlikler / alıştırmaların neler olduğu, etkinlikler / alıştırmalara yönelik görüşleri ve önerileri sorulmuştur.

Dinleme-konuşma dersinde yapılan etkinlikler öğretim elemanları tarafından kitaptaki alıştırmalar, video izlettirme ve rol yapma olarak ifade edilmiştir. Ancak öğrenciler yalnızca kitaptaki alıştırmalar ve dinleme çalışmaları yaptıklarını belirtmişlerdir. Hem öğretim elemanları hem de öğrenciler derste yapılan etkinlikler / alıştırmalar açısından çeşitliliğin olmadığını belirtmişlerdir. Öğretim elemanları genel olarak teşvik edici etkinliklerin olmasını, ek materyallerdeki etkinliklerin de yer almasını, internet kullanımının ve kitabın paket programının da kullanılmasını önermişlerdir. Öğrencilerin önerileri ise etkinliklerin eğlenceli örneğin oyun ağırlıklı olması, konuşmaya yönelik, drama gibi öğrenciyi derse katan etkinliklerin olması gerektiği yönündedir.

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersindeki etkinlikler / alıştırmalara ilişkin görüşleri şu şekildedir:

Dinleme- konuşma öğretim programındaki etkinliklere ilişkin görüşler ve mevcut duruma bakıldığında, bazı okutmanların sınıf içi etkinlikleri çeşitlendirdiği bazılarının ise kitaptaki alıştırmalardan başka bir etkinlik yaptırmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersindeki etkinlikler / alıştırmalara ilişkin önerileri aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

Öğretmen ve öğrencilerin etkinliklere ilişkin önerileri sonucunda öğrenciyi isteklendirecek ve onların aktif katılımını sağlayacak etkinliklerin olması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5: Dinleme-Konuşma Dersinin Öğretmen-Öğrenci Rollerine Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri

	Öğretim Elemanı	Öğrenci
Mevcut Öğretmen- Öğrenci Rollerine	Öğretmen anlatıcı Öğrenci dinleyici	Öğretmen anlatıcı, Öğrenci dinleyici
Öğretmen-öğrenci Rollerine İlişkin Görüşler	Monoton ders	Sıkıcı ders
Öğretmen-öğrenci Rollerine Yönelik Öneriler	Araştırmacı öğrenci Sorumluluk sahibi Daha katılımcı	Daha katılımcı Sorumluluk sahibi öğrenci

Öğretim elemanları ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinde öğretmen-öğrenci rollerinin neler olduğu, öğretmen-öğrenci rollerine yönelik görüşleri ve önerileri sorulmuştur. Öğretmen- öğrenci rollerinin öğretim elemanları ve öğrenciler tarafından sırasıyla anlatıcı ve dinleyici oldukları belirtilmiştir. Öğretmen ve öğrenci rollerine ilişkin görüşleri ise sıkıcı olduğu yönündedir. Öğretim elemanları ve öğrenciler öğretmenin daha geri planda kalarak öğrencinin daha katılımcı, araştırmacı ve sorumluluk sahibi olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinde öğretmen-öğrenci rollerine ilişkin görüşleri şu şekildedir:

Dinleme- konuşma öğretim programında öğrenci ve öğretmen rollerinin geleneksel roller olduğu, bunun da sıkıcı olduğu ifade edilmiştir.

Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinde öğretmen-öğrenci rollerine ilişkin önerileri aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

- A4: İlgi çekici videolar isterdim. Ancak olmadı. Öğrencinin seviyesinin üstündeydi kitap.
A3: Ek materyaller kullanılsa iyiydi. Kitap sıkıcıydı.
B3: Ders kitabından ve CD'den başka bir şey yoktu. Kitap da çok yoğun ve kalın.
B5: Dinlediğimiz CD anlaşılmaz. Konuşanlar ne diyor anlamıyoruz. Hızlı hızlı bir şeyler diyorlar.
A3: ...Öğrenciler için ek materyaller kullanılmalı.
A2: Öğrencinin seviyesinin üstünde kitap. Öğrencinin seviyesine uygun olmalı kitap.
B2: Derste görsel ağırlıklı materyaller olsa iyi olurdu. Görsel derken videolar, filmler, diziler.
B9: Kitaba bağlı kalmak yerine farklı kaynaklar kullanılmalı. Kitaplar etkinlikleri sınırlandırıyor.
A7: Dersin başında video ve değişik resimler, dinleme, role-play ve discussion.
A3: Konuşma aktivitelerini verimli gerçekleştiremedim. Onları hep atladık mecburen. Kitabı yetiştirelim diye. Çeşitlilik yoktu o yüzden.
B1: Ders kitabı ve CD'den başka bir şey yapmadık. Onlardaki alıştırmaları yaptık. Farklı bir şey yoktu yani.
B7: Slaytlar gösterilerek ve durup yanlışları düzelterek bir şeyler yapılabilirdi.

A5: Öğrencinin etkinlikleri yapmaya hevesi yok. Motivasyon düşük. Onları teşvik eden etkinlikler olmalı.

A8: Her sınıfta internet olması iyi olur. Kitabın paket programı da varmış. Haberimiz yoktu. Onu göstersek iyiydi. Öğrenci görmek istiyor.

B7: Görsel ağırlıklı bir eğitim olursa daha iyi olur. Drama, rol yapma gibi etkinlikler daha fazla kullanılmalı. Not kaygısı olmadan okula bağlanmalıyız. Bu sistemin tüm yönleri bize zarar verdi.

B9: Kelimeler oyunlarla öğretilmeli. Kitap dışında görseller de olmalı. Günlük yaşam dilinde yer alan kalıplar öğretilmeli.

A1: Öğretmen rol modeldir yani anlatıcı. Öğrenci ise taklit eder yani dinleyici.

A6: Öğrenci araştırmaya, daha fazla sorumluluk almaya teşvik edilmiyor. Bu da dersin öğrenciler açısından monoton geçmesine neden oluyor.

B3: Öğretmen anlatıcı, biz dinleyici.

B7: Arada bir rol değişimi olsa ders sıkıcılıktan kurtulur mu acaba?

A5: Öğrenci araştırmıyor ki. Araştırma ödevi veriyoruz yapmıyorlar. Hep biz mi yapacağız.

A8: Öğrenciler sorumluluk sahibi olmalı. Mesela bir grup çalışması veya sunumlar hazırlatılmalı her ders için. Her derste farklı gruplar.

B7: ...Neden olmasın? Biz öğretmen, siz öğrenci.

B1: Rol paylaşımı olmalı. Her zaman oturan biz olmamalıyız. (Düşünüyor) Mesela tartışma yaptırılabilir. Ama biz hazırlanıp gelmeliyiz. Evet, münazara gibi.

A1: Listening için yapılan değerlendirme yeterli.

A2: Sunumların hiçbir faydası yok. Tamamen kaldırılmalı. Öğrenci ondan bundan alıyor kopyalıyor. Aynen okuyor sınıfta. Hatta onu bile yapamıyor.

B1: Sunumlar verimli. Yeni kelimelerle karşılaşıyoruz ve öğreniyoruz.

B12: Listening sınavları yeterli. Dinleye dinleye anlıyoruz. Anlaşılabilir oluyor sınavlarda. Zorluk çekmiyoruz.

A2: Eski speaking sınavları daha iyiydi. Kendine ait cümle kurabiliyordu hiç olmazsa. Speaking sınavları geri gelmeli.

A1: Okul misyonu içinde konuşma var. Öğrenci konuşmaya zorlanmalı. Bak bunu vurguluyorum (Zorlanmalı sözcüğünü). Bunu nasıl yapabiliriz? Speaking her zaman değerlendirilmeli. Ayrıca sınav da olmalılar speakingden.

B7: Sınıf içi katılımımız da nota dâhil edilmeli. Ayrı bir sınav olarak.

B1: Daha özgün, yaratıcı ölçme araçları olmalı.

Okutman ve öğrencilerin önerileri doğrultusunda öğrencilerin aktif katılımını sağlayacak ve öğretmenin daha pasif olarak geri planda kalmasını sağlayacak roller olması gerektiği söylenebilir. Ayrıca arada bir rol değişiminin öğrenci açısından motive edici olacağı söylenebilir.

4.4. Dinleme-Konuşma Dersinin Ölçme Araçlarına Yönelik Bulgular

Tablo 6: Dinleme-Konuşma Dersinin Ölçme Araçlarına Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri

	Öğretim Elemanı	Öğrenci
<i>Mevcut Ölçme Araçları</i>	Öğrenci Sunumları Dinleme sınavı	Dinleme sınavı Öğrenci sunumları
<i>Ölçme Araçlarına İlişkin Görüşler</i>	Öğrenci başarısı yetersiz Öğrenci sunumları yetersiz Dinleme sınavı yeterli	Dinleme sınavı yararlı Sunumlar yararlı Öğrenci başarısı yetersiz
<i>Ölçme Araçlarına Yönelik Öneriler</i>	Sunumları daha işler hale getirilmelidir Konuşma sınavı yapılmalıdır	Sınıf içi katılım da nota dâhil edilmeli

Öğretim elemanları ve öğrencilerin dinleme-konuşma dersinde kullanılan ölçme araçlarının neler olduğu, ölçme araçlarına yönelik görüşleri ve önerileri sorulmuştur.

Dinleme-konuşma dersinde kullanılan ölçme araçları dinleme sınavı ve öğrenci sunumlarıdır. Öğretim elemanları ve öğrencilerin dinleme sınavına yönelik görüşleri genel olarak olumludur. Ancak konuşmayı ölçmek için yapılan öğrenci sunumlarını öğretim elemanları genel olarak yararlı bulmazken, öğrenciler sunumların genel olarak yararlı gördüklerini bunun nedenlerini ise kelime bilgilerini geliştirmek ve yeni bilgiler edinmek olarak belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının ölçme araçlarına yönelik önerileri ise öğrenci sunumlarını daha işler hâle getirmek ve ayrı bir konuşma sınavının olması yönündedir. Öğrenciler sınıf içi katılımın da ayrı bir sınav notu olarak yer almasını önermişlerdir.

Dinleme- konuşma öğretim programının mevcut ölçme değerlendirme araçları arasında dinleme sınavlarının ve öğrenci sunumlarının olduğu görülmektedir. Dinleme sınavlarının yeterli olduğu; ancak okutmanlar tarafından sunumların verimli olmadığı, öğrencilerin ise sunumların öğretici olduğu ifade edilmektedir. Okutman ve öğrenci görüşleri bu bakımdan farklılaştığı görülmektedir. Öğrenciler araştırma yaparken yeni bilgiler edindiklerini, ancak okutmanlar öğrencilerin genelde hazır bilgiyi getirdiklerini ifade etmişlerdir. Dinleme- konuşma öğretim programının değerlendirme boyutu için ifade edilen öneriler doğrultusunda konuşma sınavlarının yeniden yapılması ve süreç değerlendirmesinin de olması gerektiği söylenebilir.

Öğretim elemanları ayrıca okuldaki fiziksel yoksunlukların giderilmesi gerektiğini, öğrencilerin devamsızlık zorunluluğunun olması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrenciler ise motivasyonlarının artması için daha fazla öğrencinin derse devam etmesi gerektiğini bunun için devam zorunluluğunun olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bunlara ek olarak öğrenciler geçme notunun 60'a düşürülmesi gerektiğini ve dönem arasında öğretim elemanı değiştirilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir.

5. Tartışma ve Sonuç

Bir dili doğru ve etkili kullanabilmek için okuma, yazma, konuşma ve dinleme olmak üzere dört temel beceriye ihtiyaç vardır. Bu dört temel dil becerisinden dinleme ve konuşma iletişimin en önemli becerileri olarak yer almaktadır. Çünkü bireylerin diğer bireylerle iletişime geçebilmesi için dinleme ve konuşma şarttır. Geçmişten bugüne yabancı dil öğretimi incelendiği zaman en önemli beceriler olmasına rağmen dinleme ve konuşmanın göz ardı edildiği, özellikle okuma ve gramer becerilerine ağırlık verildiği görülmektedir. Bu araştırmada Adnan Menderes Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulunun dinleme-konuşma öğretim programı öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Program geliştirme sürecinde ilk boyut hedef / kazanımdır. Dinleme-konuşma dersinin hedeflerinin ne olduğuna yönelik sorulan ilk soruya verilen öğrenci ve öğretim elemanı yanıtlarının farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu durumun programda dersin hedeflerinin yazılı olarak belirtilmemesinden kaynaklandığı söylenebilir. Tunç'un (2010) çalışmasında belirttiği gibi, program geliştirme boyutlarından en fazla göz ardı edilen hedef / kazanım boyutudur. Çalışmamızda dinleme ve konuşma hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığı ve hedeflerin yeterli olup olmadığına yönelik sorulara verilen öğrenci ve öğretim elemanı yanıtları birbirine paraleldir. Dinleme hedeflerine ulaşıldığı ve yeterli olduğu ancak konuşma hedeflerinin gerçekleşmediği ve öğrenci seviyesinin üstünde olduğu belirtilmiştir. Konuşma hedeflerinin gerçekleşmeme nedeni olarak konuşma hedeflerinin öğrenci seviyesinin üstünde yer alması gösterilebilir. Erozan'ın (2005) çalışmasında da konuşma dersinin öğrencilerin beklenti ve gereksinimlerini karşılamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Gömleksiz ve Özkaya'nın (2012) çalışmasında da konuşma dersi hedeflerine ulaşamadığını, bu bağlamda öğrenciler basit kalıpları kullanarak iletişim kurmada bile yetersiz kaldıklarını ifade etmişlerdir. Ancak Al-Nwaiem (2012) tarafından yapılan çalışmada dinleme hedeflerine ulaşamadığı, konuşma hedeflerinin gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Dinleme hedeflerinin gerçekleştirilememesinin nedeni ise dinleme becerisi üzerinde durulmaması olarak ifade edilmiştir. Konuşma becerilerinin üzerinde durulması sonucunda konuşma hedeflerinin gerçekleştiği belirtilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda öğrencilerin gereksinimleri ve beklentileri doğrultusunda dinleme ve konuşma hedeflerinin belirlenmediği ve konuşma becerileri üzerinde fazlaca durulmayarak konuşma hedeflerinin gerçekleşmediği söylenebilir. Oysa beceri derslerine ağırlık verilmelidir (Altun Demir, 2015; Tunç, 2010).

Bir diğer araştırma sorusu dersin içeriğine yöneliktir. Konular, akademik olmayan konulardır. Kısaca, öğrencilerin bölümlerine ilişkin konular değildir. Karataş'ın (2009) çalışmasında öğrenciler gereksinimlerine, bölümlerine ilişkin konulara yer verilmediğini ifade

etmişlerdir. Özkanal'ın (2009) çalışmasında ise, içeriğin akademik konuları içermesi gerektiği yani bölümleri ile ilişkili olması gerektiği belirtilmiştir. Çalışmamızda içeriğin öğrenci seviyesinin üstünde yer aldığı konusunda öğrenciler ve öğretim elemanları hemfikirlerdir. Oysa içerik ilgi çekici, gerçek hayattan, yararlı ve öğrenci seviyesine uygun olmalıdır (Ornstein ve Hunkins, 1988).

Çalışmada dersin mevcut materyalleri öğretim elemanı ve öğrenciler tarafından kitap ve CD olarak belirtilmiştir. İçerik boyutunda olduğu gibi kitabın seviyesinin öğrenci seviyesinin üstünde yer aldığı hem öğrenciler hem de öğretim elemanları tarafından belirtilmiştir. Görsel materyallerle dersin desteklenmediği öğrenci ve öğretim elemanları tarafından belirtilmiştir. Karayazgan'ın (2010) çalışmasında da dinleme-konuşma dersinde görsel araçların kullanılmadığı yönünde öğrenci ve öğretim elemanı eleştirilerine rastlanmaktadır. Ancak, diğer derslerde olduğu gibi, yabancı dil öğretiminde de görsel ve işitsel araçlar öğretimin daha etkili ve öğrenilenlerin kalıcı olmasını sağlamakta, öğrenci ilgisini derse çekmekte, verbalizmi azaltmakta ve sınıf içinde doğal ortamın oluşmasına yardımcı olmaktadır. Bir resmin bin sözcüğe değer olduğu bilinciyle (Demirel, 2010) öğrenciler ve öğretim elemanlarının ek materyallerde ve gereçlerde, daha fazla görselliğe yer verilmesi gerektiği açıktır. Öğretmenin sürekli konuşması ve ortamın sıkıcı bir hâle gelmesi sonucunda, öğrenciler derse dikkatlerini vermekte zorlanmaktadırlar. Oysaki düz anlatım dil öğrenme bağlamında, kalıcılık bakımından çok etkili olmamaktadır. Farklı materyallerin kullanılması da öğrencinin dikkatini çeker.

Eğitim durumları boyutu, birkaç alt boyuttan oluşmaktadır. Bu da sınıf içinde kullanılan öğretim ve öğrenme yöntem, teknik, stil, modelleridir (Doğanay, 2007). Dersin eğitim durumları boyutuna yönelik sorularımız doğrultusunda kitapta yer alan alıştırmalar ve dinleme etkinlikleri dışında herhangi farklı bir eğitim durumunun uygulanmadığı öğrenciler ve öğretim elemanları tarafından belirtilmiştir. Drama, oyun, internet kullanımı gibi eğlenceli ve öğrencinin katılımını artıran etkinliklerin olması önerilmiştir. Bu durum, Altun Demir'in (2015) araştırmasında yer alan drama, rol yapma gibi etkinliklerin dinleme-konuşma dersinde daha etkili olduğu, bu tür etkinliklerin rahat ve eğlenceli bir konuşma ortamı sağladığı sonucuyla benzerlik göstermektedir.

Öğretmen ve öğrenci rolleri ya da öğretmen öğrenci etkileşimi, özellikle beceri derslerinde büyük bir öneme sahiptir. Bu çalışmada elde edilen bulguya göre, dinleme-konuşma derslerinde öğretim elemanının anlatıcı, öğrencinin ise dinleyici rolünde olduğu bulgusu ağırlık taşımaktadır. Yılmaz'ın (2005) araştırmasında öğrencinin derse katılımının az olduğu ve derse katılımın teşvik edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Al- Nwaiem'in (2012)

çalışmasında ise öğrencilerin derse daha fazla katıldığı, sorumluluk aldığı görülmektedir. Öğrenci derse yönelik daha fazla sorumluluk almalı, araştırmacı ve katılımcı olmalıdır.

Çalışmamızda değerlendirme, son boyut olarak yer almıştır. Dinleme-konuşma dersinde yer alan değerlendirme araçlarının ne olduğu ve başarının ne düzeyde olduğuna yönelik soruları öğrenci ve öğretim elemanları dinleme quizinin (kısa sınav), öğrenci sunumlarının yapıldığı, konuşma becerisinin ölçülmediği şeklinde yanıtlamışlardır. Öğrenci başarısının istenilen düzeyde olmadığı belirtilmiştir. Katılımcılar, konuşma becerisinin ölçülmesini ve sınıf katılımının not olarak yer alması gerektiğini belirtmişlerdir. Al-Nwaiem'in (2012) çalışmasında bir ders olarak programda yer alan konuşma becerisinin mutlaka ölçülmesi gerektiği, ancak bunun yapılırken çok iyi planlanması ve adil olunması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, sınıf geçme notu olan 70'in 60'a düşürülmesi ve fiziksel ortamdaki eksikliklerin giderilmesi gerektiği konusunda öğrenci ve öğretim elemanları görüşlerini bildirmişlerdir. Tunç'un (2010) çalışmasında fiziksel ortamın ve olanakların öğrenci başarısını artırıcı ya da azaltıcı etkisinin olduğu ortaya konmuştur. Çalışmamızda fiziksel koşulların kötü olması sonucunda öğrencilerin ve öğretim elemanlarının derslere gelme isteklerinin azaldığı anlaşılmaktadır ve bu koşulların düzeltilmesi gerektiği konusunda önerilerde bulunulmuştur.

Araştırmada ulaşılan sonuçlara dayalı olarak şu önerilerde bulunulabilir:

- Dinleme-konuşma programının hedefleri program geliştirme ilkelerine (öğrenci seviyesine uygunluk, işlevsellik,...) göre gözden geçirilmeli ve yazılı olarak programda yer almalıdır.
- Programın içerik boyutunda öğrencilere ihtiyaç analizi yapılarak gerekli düzeltme ve geliştirme çalışmaları gerçekleştirilmelidir.
- Öğrencinin derse katılımını sağlamak için görsel-işitsel araç çeşitliliği (internet, resim, video, vs.) kullanımı ve etkinlik (drama, rol yapma, oyun, vs.) artırılmalıdır.
- Konuşma becerisinin değerlendirilebilmesi için değerlendirme boyutu incelenmeli ve gerekli planlamalar yapılmalıdır.
- Türkiye'deki diğer yükseköğretim kurumlarındaki İngilizce hazırlık sınıflarında uygulanan dinleme-konuşma öğretim programlarına ilişkin görüşler değerlendirilebilir.

Kaynaklar

- AL- NWAİEM, A. (2012). *An Evaluation of the Language Improvement Component in the Pre-Service ELT Programme at a College of Education in Kuwait: A case study*. University of Exeter.
- ALTUN DEMİR, N. (2015). Konuşma ve Dinleme Becerileri Üzerine Öğretmen Bilişi ve İnanışları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4, 2-17.
- BARIN, M. (1997). *Dinleme-Konuşma Becerilerinin Önemi, Dil Öğretimine Katkıları ve Atatürk Üniversitesi İngiliz Dili Bölümlerinde Uygulanışı*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- CRYSTAL, D. (1997). *English as a Global Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- DEMİREL, Ö. (2010). *Yabancı Dil Öğretimi: Dil Pasaportu, Dil Biyografisi, Dil Dosyası*. (5. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- DOĞANAY, A. (2007). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. (2. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- EMEKCİ, Ö. (2003). Dünden Bugüne Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi. İrfan Erdoğan (Ed.), *Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite Arayışları*. İstanbul: Özyurt Matbaacılık.
- EMİROĞLU, S. (2013). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dinleme Sorunlarına İlişkin Görüşleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 11, 269-307.
- EROZAN, F. (2005). *Evaluating the Language Improvement Courses in the Undergraduate ELT Curriculum at Eastern Mediterranean University: A Case Study*, PhD, Cyprus, METU Department of Foreign Language Education.
- GÖMLEKSİZ, M. N. ve ÖZKAYA, Ö. M. (2012). Yabancı Diller Yüksek Okulu Öğrencilerinin Konuşma Dersinin Etkililiğine İlişkin Görüşleri. *Turkish Studies*, 7(2)495-513.
- HATCH, J. A. (2002). *Doing Qualitative Research in Education Settings*. New York: State University of New York Press.
- KARATAŞ, H. (2007). *Yıldız Teknik Üniversitesi Modern Diller Bölümü İngilizce 2 dersi Öğretim Programının Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Bağlam, Girdi, Süreç ve Ürün (CIPP) Modeli ile Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KARAYAZGAN, B. (2010). *Yabancı Diller Hazırlık Sınıflarında İngilizce Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi İçin Yürütülen Çalışmaların Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- MEB. (2007). *Orta Öğretim 9. Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programı*, 12.06.2014’de indirilmiştir.
- MİRİCİ, İ. H. (2001). *Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi: İlköğretim 4. ve 5. Sınıflar Örneği*. Gazi Kitabevi: Ankara.
- NCLRC. (2004). *The Essentials of Language Teaching: Teaching Speaking*, <http://www.nclrc.org/essentials/speaking/stratspeak.htm>, (Erişim Tarihi: 17.05.2017).
- ORNSTEIN, A.C. ve HUNKINS, F.P. (1988). *Curriculum: Foundations, Principles, and Issues*. United States of America: Englewood Cliffs.

- ÖZKANAL, Ü. (2009). *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü İngilizce Hazırlık Programının Değerlendirilmesi ve Bir Model Önerisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ŞAHBAZ, N. M. ve ÇINAR, İ. (2008). Cumhuriyetimizin Kuruluş Felsefesinin Öngördüğü Eğitim: Sonuç Raporu, *Türkiye Cumhuriyetinin Kuruluşunun 100'üncü Yılında Eğitim Kurultayı*, Malatya, İnönü Üniversitesi.
- TUNÇ, F. (2010). *Evaluation of an English Language Teaching Program at a Public University Using CIPP Model*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- VURAL, T. (2004). *Yıldız Teknik Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu Temel İngilizce Programının Bir Değerlendirmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMSEK, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YILMAZ, C. (2005). İngilizce Öğretmenliği Öğrencilerinin Yabancı Dili İletişim Aracı Olarak Kullanabilme Yeterlilikleri. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 15-23.

Ek- 1: Dinleme-Konuşma Öğrenci Ders Değerlendirme Görüşmesi

BÖLÜM I – Ders Hedefleri

1. Dinleme- Konuşma dersinin hedefleri nelerdi?
2. Bu hedeflerin tümüne ulaştığınıza inanıyor musunuz? Lütfen açıklayınız.
3. Sizce, bu dersin hedefleri neler olmalıydı? Bu konuyla ilgili önerileriniz nelerdir?

BÖLÜM II – Dersin İçeriği ve Materyaller

1. Bu derste işlenen **konular** nelerdi?
2. İşlenen konularla ilgili görüşleriniz nelerdir? (yeterli/yeterli değil, kolay/tamam/zor, ilgi alanlarıma, yaşıma ve İngilizce seviyenize uygun/uygun değil, vb.)
3. Bu derste daha başka ne gibi **konular** işlenmeliydi? Ne gibi değişiklikler öneriyorsunuz?
4. Bu derste kullanılan ders materyalleri nelerdi?
5. Ders materyalleri (ders kitabı, teksirler, vb.) ile ilgili ne düşünüyorsunuz?
6. Ders materyallerinde ne gibi değişiklikler öneriyorsunuz?

BÖLÜM III – Dersin İşlenişi

1. Bu derste ne gibi aktiviteler ve alıştırmalar yaptınız?

2. Bu aktiviteler ve alıştırmalar hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? (eğlenceli / sıkıcı, basit / zor / tamam, dinleme ve konuşma becerilerimizi geliştirmede yararlı / yararsız, vb.)
3. Bu derste öğrenmenize daha fazla yardımcı olabilecek ne gibi aktiviteler ve alıştırmalar yapılmasını isterdiniz?
4. Bu derste öğretmen ve öğrenci rolleri ne idi ve nasıldı? Sizce nasıl olmalıydı?

BÖLÜM IV – Değerlendirme

1. Derste kullanılan ölçme araçları nelerdi?
2. Derste kullanılan ölçme değerlendirme yöntemleriyle (sınavlar, sunuşlar, vb.) ilgili görüşleriniz nelerdir?
3. Ölçme araçları ile ilgili önerileriz nelerdir?
4. Değerlendirme sonuçları (notlarınız) gerçek başarınızı/performansınızı ne derece yansıtıyor?

Ek-2: Dinleme- Konuşma Öğretim Elemanı Ders Değerlendirme Görüşmesi

BÖLÜM I – Ders Hedefleri

1. Dinleme- Konuşma dersinin hedefleri nelerdi?
2. Bu hedeflere sizce ne derece ulaşıldı? Lütfen açıklayınız.
3. Sizce, bu dersin hedefleri neler olmalıydı? Bu konuyla ilgili önerileriniz nelerdir?

BÖLÜM II – Dersin İçeriği ve Materyaller

1. Bu derste işlenen **konular** nelerdi?
2. İşlenen konularla ilgili görüşleriniz nelerdir? (yeterli / yeterli değil, kolay / tamam / zor, ilgi alanlarıma, yaşıma ve İngilizce seviyenize uygun / uygun değil, vb.)
3. Bu derste daha başka ne gibi **konular** işlenmeliydi? Dersin içeriğinde (işlenen konular, beceriler, vb.) ne gibi değişiklikler öneriyorsunuz?
4. Bu derste kullanılan materyaller nelerdi?
5. Ders materyalleri (ders kitabı, teksirler, vb.) ile ilgili ne düşünüyorsunuz?
6. Ders materyallerinde ne gibi değişiklikler yapılmalıdır? Bu derste ne gibi materyaller kullanılmalıdır?

BÖLÜM III – Dersin İşlenişi

1. Bu derste ne gibi aktiviteler ve alıştırmalar yapıldı? Derslerde çeşitlilik (aktiviteler açısından) var mıydı?
2. Bu aktiviteler ve alıştırmalar hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? (eğlenceli / sıkıcı, basit / zor / tamam, dinleme ve konuşma becerilerimizi geliştirmede yararlı / yararsız, vb.)
3. Bu derste öğrencilere daha fazla yardımcı olabilecek ne gibi aktiviteler ve alıştırmalar yapmak isterdiniz? Önerilerinizi belirtiniz.
4. Bu derste öğretmen ve öğrenci rolleri nelerdi ve nasıldı?
5. Sizce öğretmen ve öğrenci rolleri nasıl olmalıydı?

BÖLÜM IV – Değerlendirme

1. Derste hangi ölçme araçlarını kullandınız?
2. Bu araçlar hakkında ne düşünüyorsunuz?
3. Ölçme araçları ile ilgili önerileriniz nelerdir?
4. Değerlendirme sonuçları öğrencilerin gerçek başarısını/performansını ne derece yansıtıyor?